Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 461/2026 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen varhaiskasvatuksen opetuskielen ja varhaiskasvatuksen opettajien, erityisopettajien ja päiväkodin johtajien kielitaitovaatimuksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sari Sarkomaan /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 461/2026 vp:

> Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä säätääkseen varhaiskasvatuksen opetuskielestä sekä opetuskielen kielitaitovaatimuksesta varhaiskasvatuksen opettajille, erityisopettajille ja päiväkodin johtajille?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Varhaiskasvatuksen toimeenpanoa ohjaavat varhaiskasvatuslaki (540/2018) ja sen nojalla annettu valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (753/2018). Lain 8 §:n 1 momentin mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että lapsi voi saada varhaiskasvatusta lapsen äidinkielenä olevalla suomen tai ruotsin kielellä tai saamen kielilain (1086/2003) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitetulla saamen kielellä. Edelleen pykälän 2 momentin mukaan kaksikielisessä kunnassa ja kaksikielisiä tai sekä suomen- ja ruotsinkielisiä kuntia käsittävässä kuntayhtymässä varhaiskasvatus järjestetään kunnan tai kuntayhtymän molemmilla kielillä siten, että palvelunkäyttäjä saa varhaiskasvatusta valitsemallaan kielellään, joko suomeksi tai ruotsiksi. Varhaiskasvatuslaissa ei ole säännöksiä varhaiskasvatuksen opetuskielestä eikä henkilöstön kielitaitovaatimuksista.

Suomalainen yhteiskunta on moninaistunut ja alueellinen eriytyminen lisääntynyt, eikä varhaiskasvatusympäristö enää kaikilta osin välttämättä tarjoa lapsille riittävän rikasta ja laadukasta suomen- tai ruotsinkielistä oppimisympäristöä. Kielen oppiminen on erityisen nopeaa alle kouluikäisillä lapsilla ja tästä syystä toimenpiteet opetuskielen taidon vahvistamisesta varhaiskasvatuksessa ovat tarpeellista.

Opetushallituksen tilastopalvelun (Vipunen) mukaan varhaiskasvatuksessa oli 31.12.2025 yhteensä 229 551 1–6-vuotiaista lasta. Muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea puhuvia lapsia tässä ikäluokassa oli 33 096. Kun tarkastellaan lasten varhaiskasvatukseen osallistumista lasten äidinkielen mukaan, suomea äidinkielenään puhuvien lasten osallistumisaste tässä ikäluokassa oli 81,5

%, ruotsia äidinkielenään puhuvien osallistumisaste oli 81,7 % ja muuta kieltä puhuvien 77,6 %. Yleisimmät muut kielet olivat venäjä, arabia, somali, ukraina ja englanti. Varhaiskasvatuksessa on yli 100 eri kieltä tilastoituna lasten äidinkieleksi. (https://vipunen.fi/fi-fi/varhaiskasvatus/Sivut/Varhaiskasvatuksen-lapset.aspx)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut työryhmän oppimisen ja tuen vahvistamiseksi varhaiskasvatuksessa ajalle 24.8.2026 – 30.9.2027. Työryhmän tavoitteena on tarkastella ja tehdä ehdotuksia lapsen oppimisen ja tuen vahvistamisesta varhaiskasvatuksessa kokonaisvaltaisesti. Varhaiskasvatuksen tuen säännösten ja toimintakäytäntöjen uudistamisessa painopisteenä on tuen jatkumon muodostaminen perusopetuslain esi- ja perusopetusta koskeviin säännöksiin. Lapsen oppimisen polun vahvistamiseksi työryhmän tulee tehdä ehdotuksia siitä, miten perustaidot ja niiden opettaminen tulisi määritellä varhaiskasvatuksessa huomioiden pienelle lapselle ominainen tapa oppia. Työryhmän tulee myös tehdä ehdotuksia siitä, miten suomen tai ruotsin kielen oppimista ja opettamista vieraana kielenä voidaan varhaiskasvatuksessa vahvistaa nykyistä suunnitelmallisemmin ja tavoitteellisemmin. Työryhmän tulee myös selvittää, miten varhaiskasvatuksen opetuskielestä sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön kielitaitovaatimuksista tulisi säätää.

Työryhmän työn pohjalta voidaan tutkimusperusteisesti valmistella seuraavalla hallituskaudella tehtävät muutokset varhaiskasvatusta koskevaan lainsäädäntöön sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin.

Helsingissä 12.11.2026

Opetusministeri Anders Adlercreutz

VN/31203/2026-OKM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Adlercreutz Anders 91333856D

2026-11-12